

Бѣлата жена.

Пруссіа царь Фридерикъ I-ий единъ день когато бѣше заспалъ върху председателскія столъ, жена му, която бѣше полудяла, издѣва сѣдѣтелството на неговитѣ пазители и ненадѣйно хлѣтпапа въ стаята, дѣто царя дрѣмеше; но дордѣто да стигне до тамъ тя са ударила у една стжелена врата и са ранява. Тѣй напада изведнажъ върху му и хванала да му досаждава. Царя отъ когото кріяха нейната лудина, бѣше тѣй поразенъ отъ това явленіе на една жена покрита съ кржвъ и облечена въ бѣла дрѣха, шото той сивъобрази чевидѣ Бѣлата жена, на която явленіето, споредъ едно старо преданіе предизвѣстяваше смъртъта на нѣкой князь отъ Брандебургскія домъ. Този часъ бѣше обладанъ отъ снѣвица (треска) и слѣдъ шесть седмици умрѣ на 56-годишна возрастъ.

Завѣжданіето на тютюна.

(Арабска легенда.)

Мохамедъ, като пктувалъ въ пустинята, презъ единъ студеничекъ зименъ день, настѣпва една усойница зѣмля, която, премржнала, бѣше са свила на земята. Той я зема въ ржката си и я стоплюва, шото зѣмлята хвана да мърда. Въѣсто награда на това сжжаленіе, неблагодарната гадина, едвამъ са угади сжживена, ето че вдигна глава и му продума: „азъ искамъ да та ухапая.

— Защо? попита я пророка, ако имашъ какво годѣ право за да ма ухапешъ, то ми обади, и да ти е просто.

— Твойя родъ е неприятель на мойя, каза зѣмлята: зашото помежду мойя и твоя родъ има винаги непрестанна омразна борба,

— Но азъ никога не сжмъ ти сторилъ нѣкое зло, освѣнъ добро, каже Мохамедъ.

— Не, азъ ще та ухапая за да ми не направишъ зло.

— Недѣй става непризнателна.

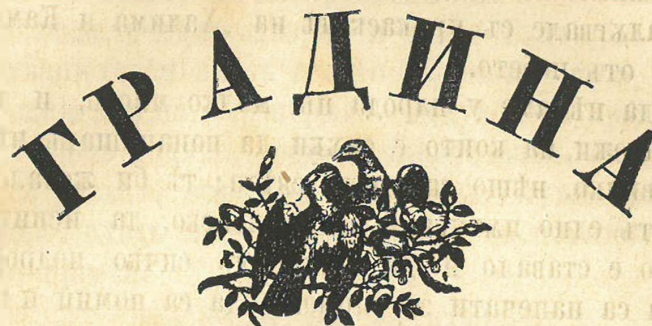
— Азъ са заслѣхъ вече у вишняго бога, и ще та ухапая.

Като помена зѣмлята туй уважаемо име аллахъ, пророка ѝ отговори съ благодареніе:

— Е, добрѣ, кога е тѣй, то ухапи ма въ името на бога.

Изведнажъ зѣмлята забодѣ остроото си бодило въ священната ржка на пророка, който, обладанъ отъ болезанъ, хвърли неблагодарната гадина на земята, безъ да я поврѣди нѣшо, още и забрани на своитѣ разгнѣвени другари, да ѝ не сторятъ никакво зло. Тогава той гуди устнитѣ си върху раната, исмуква отровата и я исплю на земята.

Отъ тая негова плюнка израсло чудесното растеніе (тютюна), шо има отровата на зѣмлята, умягчена чрѣзъ мохамедовата плюнка.

КНИЖКИ ЗА ДОМАШНО ПРОЧИТАШЕ НА СѢКИГО

ДА СА ПОМНИ И ПРИКАЗВА.

Презъ послѣднитѣ 1876 — 1877 и 1878 години у нашенско станаха такыва проїзшествія и страхотиц, които, наистина, трѣба да са помнятъ и приказватъ. За това не ще бжде злѣ, сѣкамъ, ако са обнародватъ такивато сжбитія; но до сега никой отъ нашитѣ книжовници не са е завзелъ да напише що-годѣ отъ преминалитѣ усилия години, а сѣки си глѣда своята работа. По-многого отъ нашитѣ, колко да е, ученички младежи, станаха чинвоници и, ако да имъ прилѣга, не щатъ вече да са занимаватъ съ *таквиъ ситни дребни работи*.

Чюжденци обихождоаха на сѣкадѣ въ Българско, особно тамъ, дѣто най-много примеждія прекараха горкитѣ ни сжпародници, презъ кървавитѣ помѣнжти години; тѣ сичко видѣха, сичко написаха и занесоха у тѣхъ на своитѣ, а ние са вмарлушваме, дордѣто веднажъ са забрави, и тогива ще земемъ пакъ да скаряваме нѣкои измислици — уйдурми, бабини деветини, съ ко

ито да залжгваме дѣцата, както и неученикѣ имъ бащи сж са залжгвале съ приказкитѣ на „Халима и Камакъ падналѣ отъ небето.“

Не е да пѣмаме у народа ни, малко много, и такъ визъ младежи, на които е сръжкѣ да понанишатъ нѣщо по-хубавичко, нѣщо за предъ свѣта; тѣ би желале да направятъ едно пхтуваніе по нашенско, да испитатъ дѣ какво е ставало и да напишатъ сичко подробно, което да са напечати за споменъ, да са помни и приказва отъ българското потомство. Имаме ги, наистина, но азъ ги оправдавамъ до нейдѣ; защото ходеніето иска много разноски, много трудъ и печатаніето става съ готови пари, а нашитѣ хора казватъ, че „пѣмале време за прочитаніе,“ и свидятъ имъ са паритѣ. Ние са знаемъ съ каква рѣвностъ носрѣщаме сѣка българска книга, колко ни е присърце да я прочетемъ отъ край до край, та да видимъ що са обема въ нея. Но това да оставимъ на страна.

За сега, като е невъзможно на едного да извърши това, то нека сѣки, който са навърта у онія села и градове, дѣто сж ставале какви-годѣ трагически случки, да ги напише и прати за да са напечататъ въ „Градина“, наедно съ името на писача. И тѣй онова, което е мъчно за единъ човѣкъ, ще бѣде лесно за мнозина, както правятъ умнитѣ хора въ нѣкои си предприятия — за-дружно. Съ такъвъ начинъ може да са състави нѣщо по-пхлно и по-точно за сичкитѣ произшествія отъ преминалитѣ години. Послѣ, когато пишатъ мнозина, ако единъ сбърка, та напише нѣщо криво, други ще го поправи и допхлни.

По-лани азъ пхтувахъ презъ Планината, обидохъ татѣкъ кадѣ Сливенъ и спуснахъ са до Ямболъ, тѣк-

мо въ то време, когато рускитѣ побѣдоносни войски бѣха завзеле цѣла сѣверна и южна България. На заминуваніето си презъ селото Жеравна (при Котелъ), азъ записахъ на бърза рѣка слѣдующето приключеніе отъ 1876-та година, което и напечатвамъ сжщо както ми са рассказа отъ покойния Сава Глуханскій, който наскоро, слѣдъ негово заминуваніе, са поминалѣ. Богъ да го прости.

ЕТО КАКЪ МИ ГО РАСКАЗА:

„Ние се почювахме, че въ нашенско щѣло да избухне единъ день страшно вѣстаніе, но кога и какъ, това никой не знаѣше. Както на сѣкадѣ въ Българско тѣй и у нашето село Жеравна са намираха доста распалени момци, които едвамъ траяха, и са услухваха отдѣ ще доде гласъ, че българитѣ са подигнале; но пакъ сѣки са пазѣше да продума за таквъзъ нѣщо, а старити хора току са страхуваха да са не почекне пѣкой отъ нашето село. Отъ друга страна, като повечето мъжѣе отъ това село сж навъртѣ по печалба, или овчери у Добруджата, плашливитѣ жени какво можѣха да направятъ, и кадѣ да бѣгатъ съ дечюрлитата си? За едно малко подозреніе върху селото ни, ето ти, че нѣкоя нощъ паххлгале една тѣпла турци, които ще ни искастрятъ като кокошки.

„Пролѣтъта на 1876 година мѣсець Маія 7, когато бѣхме посѣднале, съ нѣкои си мои другари на припекъ и си приказвахме полегичка за панагюрското вѣстаніе, което едвамъ що бѣ са расчюло, схглѣдахме да са задава откъдѣ селото Нѣйково една билючка хора, които идатъ право въ Жеравна; едно голѣмо знаме са мѣрка напредъ, розвѣвано отъ тихія планински вѣтаръ,

Испърво нашитѣ селяне, любопитни да видятъ какви сѣ тѣзи хора, завтекоха са да глѣдѣтъ отъ високо на кѣщата си, други са разшавале по улицитѣ и сноватъ на горѣ на долу. Колкото непознатитѣ наши, неканени гостѣ приближаваха, толкозъ по-добрѣ нѣ разбирахме каква е работата и захванахме да шумунимъ. Тѣ додоха подъ селото и, още отъ далечъ, шитія левъ са виждаше на знамето, а хората пречетохме до 30 души; напредъ имъ върви единъ турчинъ, натоваринъ съ голѣмъ бжкелъ на рамо — тоя турчинъ подбрале нарочно за да имъ носи вода, и едвамъ са кландуркаше. Тѣ навлѣзоха въ селото, вжоржжени отъ главата до петитѣ; дрехитѣ имъ опнати и съ царвули. Гоститѣ ни бѣха влезле вече въ селото, когато азъ са поуглѣдахъ наоколо си и никого не видѣхъ отъ селенитѣ, освѣнъ двама мои другари. Подплашенитѣ жеравненци са испокриха едни въ буренака, други по таванитѣ и дѣто намериле скривалище, страха бѣше общи; най-сетнѣ и нѣ са премахнахме. Селото са *истенхи* тѣй, щото заприлича на *празна воденица*.

„Сега вжстаническата чета са упѣти право кадѣ правителственія домъ (конакъ), който не бѣше нѣкое отлично зданіе, а едно просто свѣрталище на селскія исправникъ съ нѣколко стражари. За добрата имъ честь него день са не случилъ тамъ ни единъ турчинъ отъ *запѣта*. Щомъ пристигна четата, даде му оганя и този домъ пламна (*). Слѣдъ това нашитѣ юнаци

(*) Селенитѣ, на които кѣшитѣ бѣха около конака, не смѣха да излязатъ и да угасятъ оганя, но проводиха женитѣ си, които сполучиха да го угасятъ. А това много помогна отсѣгнѣ на селенитѣ, да са оправдаятъ предъ турското правителство.

заминаха безгрижно презъ срѣдъ селото и отидоха на крайя, дѣто си забиха знамето върху една височина, камъ истокъ на Жеравна, и туеъ са сирѣха.

„Четата като глѣдаше, че никой са не яви при тѣхъ, подпалватъ една купа сѣно срѣдъ селото. Тогава наискатаха нѣколкома отъ селенитѣ изъ буренака и отиватъ на мѣстото, дѣто бѣше са сирѣла четата. Войводата изважда изъ джоба си едно книже и прочита по име до 25 души момци отъ селото: „тѣзи хора искамъ, казалъ имъ Войводата, които сега ще ми доведете тука, или тоя си часъ ще имъ запалимъ кѣшитѣ.“ Селенитѣ нѣмаше що да сторятъ, трѣбаше да са покорятъ на заповѣдта му. Тѣ са растичаха, растърсѣха и когото отъ показанитѣ намериха, кое съ молба, кое съ подплашване, завождатъ ги при Войводата, който ги подбра, на четъ 15 души (защото другитѣ бѣха са разбѣгале) и четата са запѣти, та удари кадѣ Балкана.

Работата не можаше да са скрие вече: единъ турски трупъ, прострянъ срѣдъ селото, лѣжи, други живъ . . . **; конака опжрленъ, 15 души жеравненци придружаятъ вжстанницитѣ — сичко това ще са узнае отъ правителството въ Сливенъ и, ако са не обади предварително,

(**) Скъсия день да са случятъ въ селото двама турци, които бѣха дошли изъ околнитѣ села да продаватъ жито. Българина, у когото биле на гостѣ, имъ казалъ да са скрѣятъ въ нѣкое кюше и тамъ да са потаятъ, като са обзалагалъ, че нѣма да ги издаде. Едина го послушалъ и са скрива въ миша дупка. Но другия, който ималъ на пояса си единъ рждивъ пишовъ, казалъ: „отъ тѣзи гяурски комити ли ме са уплаша?“ И потръгва на срѣща имъ съ пишова въ ржеа. Нѣколко души отъ четата са спускатъ, посрѣщатъ го и тамъ го приспиватъ. Онзи българинъ упазилъ другия и съ това той направи добро на сичкото село; защото когато дошли да испитватъ отъ правителството, той обади истината.

ще бжде зло за селото. Тѣй си приказваха нашитѣ селени, които пресмѣтаха за сетнината.

„И нѣ знаяхме, какво тѣзи наши братя не бѣха трѣгнали по лошѣ пѣтъ, и че тѣхната цѣль е свята — освободеніето на милото ни отечество отъ петвѣковното робство, сваляніето на турскія тѣжакѣ хумотѣ отъ шіята ни *и за нашата многожелеама свобода*. За това мнозина изъ насъ, като глѣдаха златошитія байрякѣ съ вѣсправенъ левъ на срѣдата, паписанъ съ славянски букви и български думи, отъ радостъ порониха сълзи и потайно богу са молѣха да бжде помощникъ на тѣзи млади юнаци.

„Но отъ друга страна трѣбаше да са помисли за толкозъ беззащитни жени и дѣца въ селото, та да са зематъ мерки за упазаніето на живота имъ; а то не можеше другояче, освѣнъ да са обади на правителството въ Сливенъ.

„На сѣщія день, когато четата замина презъ Жеравна, нѣ испратихме 3-ма хора отъ селото да отидатъ въ Сливенъ и да обадятъ както си е било — *тѣй потамъ*.

„Слѣдъ два дни ето ти ги, че са истѣрсиа въ Жеравна 3000 души баши-бозуци, които, като бѣсни вълци, папжлниха селото и дѣхтяха за обиръ. Сѣкн единъ отъ тѣзи гладници, освѣнъ оржжіето имъ, посяха нѣкои си вѣже, пѣкои си торба за да отнесѣтъ плечката си. Тѣхнія предводителъ бѣше пѣкой си *Сѣлимъ Ефенди*, който испрво подкачи да скинджува селенитѣ, като иснитваше строго кое какъ станало. Но скритія турчинъ, който още не бѣше си отишелъ, излѣзе та расправи сичко, какъ селенитѣ са испоплашили, какъ женитѣ отишле да угасятъ запаленія копакъ и, найсетнѣ, какъ го скрилъ българина въ къщата си, та

останалъ живъ; той казалъ още, че ако билъ послушалъ другаря му този българинъ, който рекалъ да не излиза вѣнъ отъ къщата му, не щѣше да бжде убитъ. А за подобранитѣ 15 души отъ селото казалъ, че на сила ги закарале, и че инакъ *комититѣ* щѣле, да запалятъ селото.

„Селимъ ефенди, като единъ разбранъ турчинъ, позна че селенитѣ не сѣ виновати и на часа заповѣда на баши-бозуцитѣ да са оттеглятъ отъ селото и никого да не покѣтнатъ. Това никакъ не понесе на гладницитѣ, които насмалко да убиятъ предводителя си, защото ги не пусналъ да грабятъ и да убиватъ, но той умѣ какъ да ги премахне.

„И тѣй, при такова примеждіе, Жеравна можа да са заварди тогава испокѣтнато, а нѣ да уцѣлѣмъ здрави и читави!“

Слѣдъ това той продѣлжи да ми расказва какво било знамето, колко голѣмо и какво имало написано на срѣдата съ едри букви, обшитѣ отъ сѣрма думитѣ: *Свобода или смѣртъ?* Знаменосеца билъ пѣкой си Стефанъ *сергъ Костовъ*, а войводата — Стоилъ, най-отличенъ юнакъ, и двамата сливенци, които излезле отъ града на 23 Априлія 1876 год.

На 9-й Майя тѣ са сбиле съ турскитѣ войскари у сливенската корія, дѣто на два пѣти турцитѣ биле отблѣспати. Отсетнѣ, загачени отъ сѣкадѣ, вѣстанницитѣ са бѣхтале юнашки, по, клетницитѣ, пападнати отъ голѣма турска сила, не могле да остуятъ. Въ време на послѣднийото имъ сбиваніе слушалъ са единъ гласъ, който викалъ: *удрете бре момчета! единъ посече да убіемъ, кѣръ е?* Тоя гласъ билъ на нѣкого си

дели *Ради*, шейсе-годишенъ почти, старецъ изъ селото Нейково.

Отъ подобраниѣ изъ Жеравна момци по-многого сполучиле да избѣгатъ, които са и отарвале живи, а останалитѣ 4—5 души съ четата загинале въ битката.
(Продължава са)

КНИЖЕВНО ИЗВѢСТІЕ.

Наскоро са е поевило въ руската литература едно доста интересно сжчинение за славянскитѣ народи, особено за насъ — българиѣ. То носи заглавие: *Исторія Славянскихъ литературъ*, и е написано отъ двама отлични руски писатели по славено-вѣденіето: А. Пыпина и В. Д. Спасовича. Ние нѣма да са простираме да говоримъ на дълго и широко върху това ново сжчинение, а само ще са ограничимъ съ толкозъ, като приведемъ за любопитство на читателитѣ си, онова, що са относя до насъ бжлгариѣ, и което стой на пжрвъ планъ въ сжчиненіето, именно кратжеъ погледъ върху бжлгарската литература, дѣто обема една глава на три подраздѣленія съ слѣдющето сдържаніе:

ГЛАВА ПЖРВА.

За бжлгариѣ. — Исторически забѣлжки.

1. Древни времена. — Черковно-византійска литература. — Литература на повѣститѣ и богомилство. — Лжзовни книги. — Цопъ Еремія, — Исторически книги. — Второ бжлгарско царство. — Патріархъ Евтимій и неговата школа.

2. Вѣкъ на турското иго, начало на възражданіето. — Турското иго. — Паданіето на народа и на литературата. — Фанаріотитѣ. — Признаци на възраждане. — Софроній Врачански. — Венелинъ. — Начатки на литературата, и черковній въпросъ. — Най-новитѣ писатели. — Литературній езикъ.

3. Народната поезія на бжлгариѣ. — Сборници на пѣснитѣ. — Бжлгарскій епосъ.

Отъ приведеното по-горѣ сждържаніе сѣки вижда каква важность може да има рѣченото сжчинение за насъ бжлгариѣ, които токуречи, до нинѣ сме биле лишени отъ подобно сжчинение. Като зехме предъ видъ, че настоящето сжчинение ще послужи въ това отношение на нашата читающа публика, ние са рѣшаваме да преведемъ за сега и издадемъ въ особна книжка само тая частъ, що са относя до нашата литература, съ надежда че тя ще намери добъръ отзивъ у сѣки любитель на народната ни писменность.

(СТАРЪ БЛЖСКОВЪ)

СТИХОТВОРЕНІЯ

* * *

Боже мили, чудотворче,
Накарай сждбата
Да принесе изъ петитѣ
Умѣтъ ни въ главата!

Доста сме са изъ мжглата
Безумно скитале
И отъ Бога Аримана
Щастіе искале!

Ако умѣтъ нѣма сила
И страстьта владѣе,
То неможе шастіето
Мирно да огрѣе.

* * *

Днеска вече нѣма правда,
Нѣма доброта, —
Хората са звѣрски хапятъ...
Подлостъ гнусота

И ненавистъ бжрзо растжтъ,
Богато цѣфтижтъ;
А чесностьта и любовта
Въ жглатѣ сѣдятъ

* * *

Въ сегашнитѣ времена
Хората са хитри, —
Сѣки има за проданъ
Мозагъ отъ петъ литри!

Който много бжрбори,
Той е мжжъ народенъ;

Който има много лой,
Той е благороденъ.

Който граде отъ бога,
Той са уважава,
Който лжи майка си
Нему са честь дава.

(Знание)

ВЪСПОМИНАНИЕ

За Никола Д- Катранова отъ Свищтовъ, който са помина у Венеція въ 1853 година на 24-годишенъ възраст, а са е училъ въ Императорскія Московскій Университетъ.

За да обикнемъ добритъ хора,
Намъ не ни трѣба тѣй много време,
Двѣ-три недѣли, или четири,
Безъ много думи, безъ увѣренія,
А тамъ усѣщашъ какъ ти въ сжрцето
Любовъ и дружба са вкореняватъ.

Онѣзъ година, по това време,
Далечъ отъ мѣсто гдѣ сме родени *;
Далечъ отъ майка, баща, роднини
Въ древня столица народно племе

*) На 1852 година заварихъ Никола Катранова въ Москва; поживѣхме заедно съ него до 2 недѣли. Извѣстніятъ родолюбецъ г. Денкоглу узна отъ лекарътъ, че Катрановъ е боленъ отъ чехотка, зе го съ себе си и го заведе въ Виена, дѣто го глѣдаха лѣкари. Искуството като неможи да му помогне, посжвѣтваша го да иде на по-топлъ елиматъ въ Венеція дано нѣщо, но и това не помогна (покойнѣй С. Ф-въ).

Ми са видѣхме и запознахме,
Чувства високи туѣ ни сближиха.

Азъ още помня, не ще забравя
Твойтѣ думи прошални мили,
Кога да тржгнешъ по пжтя желѣзентъ
Далечъ да идешъ, здраве да тжрсишъ,
Азъ още помня твойтѣ вжздишки,
Тежки печали, като предгробни!

Сякашъ да бѣше жива раздѣла,
Гаче ли нѣщо намъ я предсказа
Гаче безъ да щѣшъ нѣкаква жалость,
Печаль джлбока и неутѣшима,
Бѣ на лице ти изображена:
Тѣй ти ни изглѣда — та послѣ тржгна.

Другари вѣрни, до часъ послѣдній,
Бѣха са сбрали да та проваждатъ;
Единъ предъ — други — та прегжртаха,
Весело здраве ти пожелаха!
Тѣ сж вжзвиха, но азъ сжглѣдахъ
Кога изъ очи сжлзи ронѣха....

Мина са зима, дойде и пролѣтъ
Азъ се поглѣдвамъ и са надѣя;
Книга не пишешъ, не са убаждашъ,
По това мислѣхъ скоро да дойдешъ.
Но шо да чюя, шо да ми кажатъ;
»Умрѣлъ Катрановъ, умрѣлъ горкіятъ!«

Каква загуба и каква жалость:
Каква надѣжда и благи мисли,
Са изгубиха и са затриха!
Още по-жално, кога помисля,
Че онъ помина въ млади години,
Въ възраст любезна, пжленъ отъ сили!

Но сжлзи наши туеъ не помагатъ,
 Божята сждба не измѣняватъ!
 Духъ животворенъ шо си ти ималъ,
 Любовь ежмъ братя шо си ти питалъ
 Вѣчно да вѣятъ изъ твой зеленъ гробъ,
 Одушевляватъ бжлгарскій младъ родъ!

Прошавай брате, прошавай друже,
 Нека ти бжде на утѣшеніе —
 Сжлза отъ сжрце отъ сжжелѣніе,
 Да са утѣши твоята сѣнка,
 Дѣто отеждѣ чюятса думи:
 »Умрѣлъ Катрановъ, умрѣлъ горекіятъ!«

(Савва Филаретовъ)

Москва 1853 Августъ 17

Влияніето отъ лоши другари

Сбираніето и разговора ни съ лоши другари, освѣтъ че ни доказва за никакви — ниски хора но оше са наджхваме отъ тѣхъ и съ лоши наклонности. Вредата отъ сбираніето съ нехелити и развратни другари, макаръ и да са не познава изведнажъ, но тя остава въ насъ, безъ да са усѣтимъ. Лоши семена, които кога да е ше си покажатъ гибелнія плодъ, плодъ който освѣтъ че ше бжде за самитѣ насъ твждѣ вредителенъ, но може да зарази и други.—

(Сенека)

Китайски законъ

Единъ Китайски царъ е увелъ въ джржавата си слѣдуюшія много уменъ законъ: Ако би да са намѣри въ царшината му човѣкъ, който да го мжрзи, и глѣда да са храни отъ труда на другито, билъ той отъ високъ родъ или отъ доленъ, мжжъ или жена, да бжде осжденъ лѣтъ да тжрпи гладъ, а зимъ да са остава на студа.

* * *

Колкото дия оставя димѣтъ у въздуха и пяната въ водата, толкова помѣнъ оставя мжрзеливѣ и нехарніа човѣкъ.

трудъ и постоянство.

Казватъ, какво честъта е слѣпа, но тя не е слѣпа, а слепи сме нѣе. Оглѣдайте себеси, оглѣдайте са добръ въ живота и на хората и вѣе ше отберете какъ честъта джржи сѣбоги страната на трудолюбивѣ тжй, както вѣтара поджржа страната на искуенѣ мореплавачъ.

* * *

Кога видимъ нѣкой човѣкъ, че приказва слаткодумно и привлекателно, или че лѣе хубаво, или че умѣе да нарѣди нѣкое писмо, или да напише каква годѣ книга, или му иде отржеи да свжрши нѣкое земане-даване разумно и ползовито, нѣе казваме, че такжвъ човѣкъ има дарба и му е подадене отъ бога, или, както е казано пословешки, има Геніи, но туй не си е право. Богъ е надарилъ сѣекого съ еднакви дарби, които ако нѣе разработваме съ труда си, ше са покажатъ плодовиѣ, ако ли сме пжжъ мжрзеливи, то тѣ ше си останатъ заглжхнати.

* * *

Единъ младъ, като билъ въ училище, поискалъ сжвѣтъ отъ Волтеръ Скота, който му отговорилъ: „Бѣгайте отъ празностъта, трудете са неуморимо, почивайте си само подиръ като са уморите; никоги са не отпускайте и да спирате рѣда на работитѣ си. Веднжждъ понаускаете ли си работата повече отъ колкото трѣба? вамъ ше бжде сѣтънъ много мжчино за да са хванете изново у нея.“

* * *

Казватъ че времето е пари, и за то не трѣба да го оставяме да минува напразно, но по-умнитѣ хора казватъ, че времето е оше по-сжжно и отъ паритѣ. Ако нѣе въ празнитѣ си часове са занимаваме въ прочитаніе на разни полезни книги, ше спечелимъ повече нѣщо отъ паритѣ, като ше можемъ отъ неучени да

станемъ учени, отъ гбурави — образовани; това е което съ пари са не отгупува.

* * *

Съ тѣрпеніе, трудъ и постоянство, казва турската пословица, киселината става на петмесь и черничовитѣ листа на гуприна. За да са научимъ едно какво годѣ занятіе, намъ е потребно трудъ и постоянство. Съ бжрзана, съ препиране никога не можемъ изучи това, що искаме. За да искараме нѣщо на глава, за предъ свѣта, трѣба много полека да го вжршимъ. По-трайни и по-слабѣи сж само тѣзи плодове, които и полека и бжсно зрѣятъ.

Злѣ е човѣкъ кога залавя ту една работа, ту друга — една за кракъ, друга за глава — такава работа, освѣнъ че ше го топи и ядосва, но оше не ше има и хаиръ отъ нея. Когато работимъ, трѣба и да имаме добра надѣжда отъ тая работа. Надѣждата е подпорка на работата.

Земледѣлеца съ надѣжда хвжрга есенъ семето въ земята, съ тѣрпеніе чака цѣла зима, че и пролѣтъта са минува, и дору презъ лѣтото прибира плода си.

* * *

Разядосва са орача, че воловетѣ му не теглятъ, и работата му не поспорява, зачеше добичетата съ остена, дордѣто и тѣмъ доболи, шавнатъ отъ пжтя и прехвжрлятъ колата; че кому нагривява? — пакъ на себѣ си. Разжрдва са списателя, че изгубилъ нѣкоя мисаль, че забравилъ нѣкоя дума, запраша перото, сежсва книгата, че кому нажрѣва? пакъ на себѣ си; замайваму са отъ ядъ главата и минува цѣлъ день, дордѣ му утихне и доде ума намѣсто.

*Силна воля и твжрдо постоянство на единъ орнитологъ. *)*

Одюбанъ, Американскій знаменитъ орнитологъ, ето какъ расказва за едно свое злощастіе: Съ страшни трудове, съ опасни ходѣнія, по гори и планини, казва

* Орнитологъ са казва този, който са занимава съ науката за хвжрковатитѣ животни.

О д ю б а н ъ, азъ бѣхъ сполучилъ, вжтрѣ въ нѣколко години, да начертая видѣтъ на много непознати птици, около рѣката Огіо. Картинкитѣ ми бѣха около 200, пжлни съ истински изображения на много чудни и до тогива непознати Фжрковати. Като посвжршихъ работата си, около тая рѣка, рекохъ да замина отъ тамъ и да отида за Филаделфія. Зехъ едно санджче, въ което хубавичко скжтахъ моитѣ 200 картинки, заключихъ го и го оставихъ въ село Гендерсонъ у единъ мой роднина, комуто приржчахъ да го пастри добрѣ. Оттамъ отидохъ въ Филаделфія, дѣто слѣдъ като свжршихъ работата си, подиръ нѣколко мѣсеца завжрнахъ са пакъ въ Гендерсонъ, за да си прибера скжпоцѣнното скжровище. Както токо слязохъ и поискжхъ да ми донесжтъ санджчето съ картинкитѣ. Като го отворихъ, що да видя! единъ голѣмъ плжхъ са загниждилъ вжтрѣ, дѣто са уцѣнилъ и тамъ са расположилъ, съ своята челядъ, помежду картинкитѣ ми, които, като ги угризале и прегризвале, напвиле ги на тифтикъ! отъ хиляда образи, на толкозъ хубави красни птици, не уцѣлелъ нито едничекъ! Нека си въобрази сега читателя, какво е било моето распаленіе въ тѣзи минута; ако бѣше други на мое мѣсто, на часа би му исхвжржналъ ума изъ главата. Слава богу, че имажъ здраво тѣлосложеніе, та скоро ми доде свясъ, че трѣба да забравя изгубеното, та понѣ ума ми да остане здравъ и читавъ. Подиръ нѣколко дни, слѣдъ като ходихъ се като замаянъ, пораздумахъ са самси, дадохъ си сжрце, стѣгнахъ са, земамъ си пушката и чертожнія калемъ, на хукнахъ изъ гората, съ таквазъ веселостъ, като че нищо не сжмъ изгубилъ, и въ растояніе на три години, азъ сполучихъ пакъ да напжлня портюфела си съ повече образи, и много по-хубави отъ прѣдишнитѣ:

ХИТАРЪ ПЕТАРЪ

Веднѣждъ Хитаръ Петаръ отишелъ на селския бржснарь да са обржсне. Тоя безобразникъ, бржснарь, за да направи смѣхъ на селенитѣ, зема та курдисва Хитаръ Петра срѣщо слънце, понаквазва го съ студена вода, захлузва го безъ сапунъ, тѣй щото дордѣ го обржсне отъ едната страна, на горкия отъ очитѣ сълзи протѣкле: — аманъ, брате, извикалъ най-сѣтнѣ Хитаръ Петаръ, като мислялъ че е испадналъ въ рж-цѣтъ на аджемія бржснарь, на ти рунчето, да ти е халалъ, токо ма остави да ида на другъ бржснарь по-масторъ да ма добржсне; добръ казватъ хората: имашъ ли една ока брашно, дай го на мастера. Бржснаря това и тѣрсилъ; той пускава Хитаръ Петра недобржснатъ, кой какъ го е срѣщналъ, отъ смѣхъ са испокжсвалъ, а и самъ бржснаря подиря му отъ кикотія посинявалъ. Хитаръ Петаръ отъ сѣтнѣ разбра каква е работата: чакай, рѣкалъ си той, азъ ща та науча какъ са бржсне на припекъ, бѣзъ сапунъ; азъ щж ти покажа съ кого имашъ ти да са гавришъ.

Подиръ двѣ години, кога вече са забравила горнята смехурія, по рѣжитба, дотрѣбало на бржснаря човѣкъ, който да му порѣже лозето; то време са случило, та Хитаръ Петаръ са намерилъ безъ работа и него проводилъ да го порѣже. Той отива и укастри лозитѣ доръ до чукана, исхвѣргва прѣчкитѣ на пѣтя и свѣршва. Кога си дошелъ вечера, бржснаря го попиталъ:

— Какъ е, порѣза ли добръ лозето.

— Много добръ, отговорилъ Хитаръ Петаръ, за още единъ пѣтъ не трѣба да го пинате.

— Ами очисти ли го?

— Хай, хай, не прѣча, не лоза оставихъ, сичкото е очистено.

— Ами плаче ли?

— Плаче зеръ; ти да го поглѣднешъ и ти биля ще хванешъ да плачешъ, казалъ Хитаръ Петаръ и си отишелъ.